

ETICKÝ PORIADOK

Slovenskej komory architektov

zo 14. júna 2001
v znení zmeny zo 14.mája 2005

Slovenská komora architektov sa podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona Slovenskej národnej rady č.138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch, vo vedomí

- spoluzodpovednosti za svet, prírodu a kultúru voči minulým, súčasným a budúcim generáciám,
 - svojej povinnosti ochraňovať záujmy spoločnosti v starostlivosti o výstavbu a vytváranie prostredia, ako jedného zo základných prejavov všeobecnej kultúry tejto spoločnosti a rešpektovania ochrany súkromných záujmov klienta,
 - spoluzodpovednosti za starostlivosť o všeobecnú úroveň profesie a o nezávislý, čestný a profesionálny výkon činnosti autorizovaných architektov a autorizovaných krajinných architektov (ďalej len „architekt“),
 - nevyhnutnosti chrániť kolegiálne vzťahy medzi architektmi a nutnosti dozoru nad rešpektovaním tejto kolegiality,
 - povinnosti obhajovať stavovské záujmy architektov voči spoločnosti
- uzniesla na tomto etickom poriadku:

Článok 1

Úvodné ustanovenie

Tento etický poriadok ustanovuje povinnosti architekta pri výkone jeho povolania vo vzťahu

- a) k spoločnosti,
- b) k architektonickej profesii,
- c) ku klientovi,
- d) k ostatným architektom,
- e) k Slovenskej komore architektov (ďalej len "Komora").

Článok 2

Všeobecné povinnosti architekta

- (1) Architekt
- a) usiluje sa vo svojej odbornej praxi sústavne zdokonaľovať svoje odborné vedomosti, poznatky, schopnosti a zručnosti v oblastiach jeho činnosti,
 - b) usiluje sa o sústavné zvyšovanie odbornej úrovne a estetickej dokonalosti svojej tvorby, architektonického vzdelania, výskumu, odbornej praxe a samostatného výkonu odbornej praxe,
 - c) vhodným spôsobom podporuje príbuzné umenia a remeslá a prispieva k rozvoju poznatkov a schopností stavebného priemyslu,
 - d) zabezpečuje vhodnými a účinnými postupmi, vrátane pravidelnej kontroly činnosť svojich spolupracovníkov a zamestnancov, aby ich činnosť bola dostatočne kvalifikovaná a aby tieto osoby mohli vykonávať svoju činnosť dostatočne účinne a účelne.

(2) Ak vykonáva pre architekta prácu jeho zamestnanec alebo niekto iný, kto pracuje pod jeho priamym dohľadom a vedením, architekt dbá, aby táto osoba bola odborne spôsobilá vykonávať zverenú úlohu a aby bola pod primeranou kontrolou.

Článok 3 **Povinnosti architekta k spoločnosti**

(1) Architekt

a) je zodpovedný spoločnosti, v ktorej a pre ktorú tvorí svoje architektonické diela, za svoju tvorbu, rešpektuje, zachováva, rozvíja a váži si hodnotový systém spoločnosti, prírodné a kultúrne dedičstvo spoločnosti, v ktorej pracuje,

b) vykonáva svoju profesiu tak, aby prispieval k zlepšeniu podmienok ľudského života, životného prostredia a bývania trvalo udržateľným spôsobom, pričom si je plne vedomý, aký vplyv môže mať jeho činnosť na najširšie záujmy, životné podmienky a potreby všetkých, ktorí môžu užívať výsledky jeho práce,

c) dodržiava vo svojej činnosti zákony a iné právne predpisy, technické normy, etické a profesiové predpisy, ako aj vnútorné predpisy Komory,

d) nesmie pracovať na diele, ktorého dôsledky sú v rozpore s celospoločenskými záujmami a ktorého vplyvom môže nastať zhoršenie životného prostredia alebo zničenie prírodných a kultúrnych hodnôt,

e) nesmie vykonávať žiadnu činnosť, ktorá je v rozpore so zákonmi alebo záujmami spoločnosti, nesmie byť podplateľný a nikoho nesmie podplácať,

f) nesmie presadzovať seba, výkon svojich odborných činností, ani svoje odborné služby nepravdivým alebo falošným spôsobom alebo zavádzajúco a nesmie používať klamlivú reklamu,

g) predchádza stret záujmov pri výkone činnosti verejnej správy a svojej profesijnej činnosti, a to vo vzťahu k laickej i k odbornej verejnosti, najmä ak pri výkone verejnej správy rozhoduje vo veci, v ktorej sám vypracoval pre klienta dokumenty alebo odborný posudok ako nevyhnutný podklad rozhodovania,

h) zapája sa vhodným spôsobom do občianskych aktivít ako občan i ako odborník, vo svojich postojoch rešpektuje ľudské práva a podporuje verejné povedomie o architektúre, urbanizme a územnom plánovaní a šírenie dobrého mena architektúry a architektov.

(2) Spoločnosť právne chráni zákonmi a medzinárodnými zmluvami architektovo dielo so znakmi architektonického diela.

Článok 4 **Povinnosti architekta k architektonickej profesii**

(1) Architekt

a) vykonáva svoju profesiu a poskytuje svoje odborné služby poctivo, čestne a spravodlivo,

b) je v akomkoľvek postavení vo svojich odborných postojoch a rozhodnutiach slobodný, pracuje v podmienkach potrebných pre slobodnú umeleckú tvorbu, aktívne vystupuje proti utváraniu podmienok a kritérií, ktoré jeho slobodu obmedzujú, a jeho rozhodnutia sú nezávislé na jeho osobnom alebo finančnom prospechu,

c) zodpovedá za odbornú úroveň výkonu svojho povolania, za odbornú úroveň diel realizovaných podľa jeho návrhov, projektov alebo plánov, za odbornú úroveň všetkých dokumentov označených jeho pečiatkou a podpisom; rovnako zodpovedá za svojich zamestnancov a za ostatné osoby pracujúce pod jeho vedením alebo dohľadom,

d) môže prevziať len také úlohy, ktoré profesionálne zvládne podľa svojej autorizácie; k výkonu odborných činností, ktoré presahujú rozsah jeho autorizácie, je povinný prizvať k spolupráci osobu s potrebnou autorizáciou alebo špecializáciou; na spoluprácu prizve ďalšieho architekta aj k činnostiam v rozsahu jeho autorizácie, ak si táto práca svojou povahou, nadväznosťou alebo náročnosťou spoluprácu vyžaduje,

e) neprijme za spoločníka, ani nepoverí zastupovaním osobu bez autorizácie alebo osobu, ktorá bola vyčiarknutá zo zoznamu autorizovaných architektov alebo zo zoznamu autorizovaných krajinných architektov (ďalej len „Zoznam“) z iného dôvodu, než na vlastnú žiadosť,

f) sa vždy usiluje svojou činnosťou podporovať dôstojnosť a bezúhonnosť architektonickej profesie a k tomu vedie aj svojich zamestnancov a spolupracovníkov, aby svojim konaním a správaním neotriasol dôverou svojich klientov a aby tí, ktorí s ním prichádzajú do styku, boli uchránení pred zavádzajúcimi výkladmi, podvodným správaním sa a úmyselným uvádzaním do omylu,

g) sa usiluje podľa svojich vedomostí, schopností a zručnosti prispievať k rozvoju architektúry, kultúry, vzdelania a osvetu a na ten účel neustále zvyšuje úroveň svojich odborných vedomostí a svojej tvorby s plným uplatňovaním civilizačných trendov, výsledkov výskumu a architektonickej praxe,

h) označuje výsledné dokumenty súvisiace s výkonom jeho činnosti odtlačkom svojej pečiatky a vlastnoručným podpisom; takto označuje len dokumenty, ktoré vypracoval osobne, prípadne v spolupráci s inými autorizovanými osobami alebo inými fyzickými osobami pracujúcimi pod jeho dohľadom alebo odborným vedením a ktoré slúžia na označovanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie, dokumentácie na územné konania, projektu stavby, projektovej dokumentácie na uskutočňovanie stavieb a kolaudáciu stavieb, projektov a plánov krajiny a záhradnej architektúry a interiérov stavieb, odborných posudkov a dobrozdaní,

i) podporuje uskutočňovanie všetkých regulérnych architektonických súťaží a upozorňuje Komoru na architektonické súťaže a iné činnosti s povahou súťaže s obsahom architektonických výkonov, najmä výberové konania, pri ktorých sa predkladajú štúdie, návrhy, plány a projekty architektonického charakteru,

j) nesmie sa zúčastniť súťaže ako uchádzač, súťažiteľ alebo člen poroty, pri ktorej Komora vyzvala na neúčast' z dôvodu nedodržanie pravidiel čestného súťaženia a nesúlady súťaže s právnymi predpismi.

(2) Autorita architekta sa opiera o výsledky jeho tvorby, o jeho odborné schopnosti a osobné vlastnosti. Na účely reklamy využíva architekt výlučne výsledky svojej vlastnej práce alebo práce, na ktorej sa autorsky významne podieľal. Nesmie využívať výsledky cudzej práce, nepravdivé údaje a prostriedky nesúvisiace s povolaním architekta.

Článok 5

Povinnosti architekta ku klientovi

(1) Hlavnou úlohou architekta vo vzťahu ku klientovi je zabezpečiť v súlade s požiadavkami a záujmami klienta, v medziach platných právnych predpisov a s ohľadom na dotknuté verejné záujmy, vysokú kvalitu navrhovaného alebo projektovaného diela.

(2) Architekt

a) zastupuje svojho klienta a koná v jeho mene vo všetkých fázach investičného procesu, poskytuje mu v súvislosti so zákazkou všetky potrebné odborné informácie,

b) predchádza vo vzťahu ku klientovi vznik stretu záujmov a ak takýto stret záujmov hrozí, je architekt povinný na uvedenú skutočnosť klienta upozorniť, prípadne odstúpiť od zákazky alebo uzavretej zmluvy, ak klient z dôvodu nesporného stretu záujmov o to požiada,

c) neprijme zákazku, ktorá je v zjavnom rozpore so zákonom, s verejným záujmom alebo výrazne ohrozuje kultúrne alebo prírodné hodnoty alebo za takúto ju označila Komora vo svojom stanovisku,

d) dbá, aby jeho zmluvný vzťah od začiatku až do ukončenia práce zabraňoval vzniku možných budúcich sporov, najmä poskytuje klientovi včas a pravdivo všetky potrebné informácie o postupe prác a o ďalších okolnostiach, ktoré majú vplyv na vzájomné zmluvné práva a povinnosti, na kvalitu práce a na honorár,

e) prevezme zmluvne len také odborné činnosti, na ktoré má autorizáciu, odborné vedomosti, schopnosti a zručnosti a ktoré sú časovo, finančne a technicky zabezpečiteľné tak, aby bolo možné prevzaté záväzky splniť v dohodnutom čase a v potrebnej kvalite,

f) nesie zodpovednosť za následky nesprávnych a nevhodných odporúčaní, ktoré poskytol svojmu klientovi, a činností, ktoré vykonal bez autorizácie, odborných vedomostí, schopností a zručností alebo jeho zamestnanci a iné osoby pod jeho dohľadom alebo odborným vedením,

g) nesmie bez súhlasu klienta postúpiť zákazku a z nej súvisiace záväzky inej osobe, okrem svojich spolupracovníkov, zamestnancov alebo dodávateľov; ak nemôže dohodnuté záväzky splniť riadne a včas, bez zbytočného odkladu o tom upovedomí klienta a podľa potreby mu odporučí alebo sprostredkuje náhradného zhotoviteľa,

h) nesmie na získanie zákazky používať mimozmluvné finančné a vecné stimuly, protislužby a sprostredkovanie iných služieb,

i) dbá o to, aby sa s klientom dohodol dostatočne určitým spôsobom, najmä na rozsahu a obsahu zmluvných práv a povinností, na presnom vymedzení diela a jeho kvalitatívnych ukazovateľoch, na odmene alebo spôsobe jej určenia, na spôsobe a dôvodoch odstúpenia od zmluvy a aby uprednostnil písomnú formu zmluvy alebo aspoň písomný záznam z ústne uzavretej zmluvy,

j) je povinný uzavrieť zákonné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom povolania za seba i za svojich zamestnancov a informovať na požiadanie klienta o rozsahu poistenia.

(3) Architekt poskytuje svoje služby za primeranú odmenu (honorár). Pri ponuke svojich služieb architekt ako nezávislý odborník nesmie

a) navrhovať odmenu pred podrobným vymedzením rozsahu zákazky a bez požiadania klienta,

b) meniť dohodnutú odmenu bez zmeny požadovaného rozsahu výkonov len na základe porovnania odmeny požadovanej iným architektom za rovnaký rozsah činností,

c) zneužívať nevedomosť alebo časovú tieseň klienta na bezdôvodné obohatenie,

d) nesmie s cieľom získať v súťaži zákazku ponúkať svoj súťažný návrh za natoľko nízku odmenu, ktorá celkom zjavne nemôže pokryť ani skutočné náklady.

(4) Informácie o klientovi, ktoré architekt získa v súvislosti s výkonom svojho povolania, považuje za dôverné a zachováva o nich mlčanlivosť. Táto povinnosť nezaniká ani po zániku autorizácie. Povinnosť mlčanlivosti môže architekta pozbaviť len klient. Povinnosť mlčanlivosti sa nevzťahuje na prípady, keď je povinnosť oznámiť trestný čin orgánu činnému v trestnom konaní.

Článok 6

Povinnosti architekta k ostatným architektom

Architekt

- a) je povinný rešpektovať a chrániť autorské práva ostatných architektov, a iných osôb, vrátane svojich zamestnancov a osôb tvoriacich pod jeho dohľadom alebo odborným vedením,
- b) je povinný neprijíť zákazku, ktorou bol už predtým poverený iný architekt, ak právny vzťah trvá a nedošlo k dohode,
- c) je povinný upozorniť klienta, že bez upovedomenia žijúceho autora neprijme zákazku, ktorej predmetom je zmena už zhotoveného architektonického diela žijúceho autora,
- d) sa nesmie zúčastniť súťaže, v ktorej vypracoval súťažné podklady, bol konzultantom alebo odborným odhadcom vyhlasovateľa súťaže, vypracoval za Komoru stanovisko k súťažným podkladom, bol vymenovaný za člena poroty alebo pomocného orgánu súťaže, ani nesmie vykonávať činnosť, ktorou by narušil pravidlá súťaženia, najmä zvýhodnil, alebo znevýhodnil uchádzača,
- e) je povinný upovedomiť iného architekta, ak o ňom alebo o jeho výkonoch, zamestnancoch a osobách pod jeho dohľadom alebo odborným vedením vypracúva odborný posudok, dobrozdanie alebo stanovisko na úradné účely alebo pre klienta; to neplatí, ak by to narušilo objektivitu a nezáujatosť v aktuálnom spore,
- f) sa vyvaruje účelovej kritiky iného architekta alebo jeho konkrétnej práce, ktorej účelom by bolo získanie zákazky, na ktorej iný architekt pracuje alebo ju pripravuje; tým sa nezamedzuje odborná kritika, ani vypracovanie odborných stanovísk a posudkov,
- g) je povinný podľa možnosti poskytnúť inému architektovi na jeho žiadosť odbornú konzultáciu,
- h) nesmie vo vzájomnej spolupráci, vypracúvaní odborných posudkov a dobrozdaní a vo verejných prejavoch diskriminovať iných architektov pre ich rasu, národnosť, náboženstvo, politické presvedčenie, pohlavie a sexuálnu orientáciu, telesné alebo duševné obmedzenia a rodinný stav,
- i) je povinný spravovať svoju kanceláriu transparentne, rozvážne a dôveryhodne, viesť predpísané účtovníctvo a utvárať svojím zamestnancom a spolupracovníkom vhodné pracovné podmienky, umožňovať im rozvíjať odborné vedomosti, schopnosti a zručnosti a spravodlivo ich odmeňovať za vykonanú prácu,
- j) stavia svoju profesionálnu česť na vlastnej práci a na poskytovaní svojich odborných činností a oceňuje iných za profesionálne vykonanú prácu,
- k) uvádza na dokumentácii okrem svojho mena, odtlačku pečiatky a podpisu aj mená všetkých zamestnancov a spolupracovníkov, ktorí sa na jej zhotovení tvorivo podieľali.

Článok 7

Povinnosti architekta ku Komore

Architekt je povinný

- a) pri rokovaníach s klientom, s verejnosťou, s orgánmi verejnej správy a s inými subjektami číť a presadzovať záujmy Komory a rešpektovať jej vnútorné poriadky a rozhodnutia a stanoviská jej orgánov; tým nie je dotknuté jeho právo vecne kritizovať Komoru, jej orgány a funkcionárov s cieľom napraviť chybné kroky a rozhodnutia, takáto kritika musí byť adresovaná najprv Komore a až potom iným orgánom, osobám či verejnosti,
- b) uvádzať v úradnom styku s Komorou a jej Úradom len pravdivé, správne, včasné a úplné údaje a poskytnúť jej na vyžiadanie informácie týkajúce sa výkonu svojho povolania potrebné na jej činnosť,
- c) dodržiavať obsah sľubu a správať sa podľa neho,

d) informovať Komoru o každom významnom porušení predpisov vzťahujúcich sa na výkon povolania architekta a vnútorných poriadkov Komory orgánmi verejnej správy, inými architektmi, prípadne inými osobami a inštitúciami, s ktorými sa stretne pri výkone svojho povolania,

e) informovať Komoru bez zbytočného odkladu o všetkých skutočnostiach zapisovaných do Zoznamu a o zmenách, ktoré majú význam pre autorizáciu a spôsob výkonu povolania,

f) prijať najmenej na jedno volebné obdobie volenú funkciu v Komore, ak je do nej navrhovaný; odmietnuť funkciu môže len z vážnych dôvodov,

g) vykonávať s plnou vážnosťou a dôslednosťou funkciu, do ktorej bol zvolený,

h) podieľať sa aktívne na činnosti Komory, najmä účasťou na valnom zhromaždení, na vnútrokomorovej diskusii k aktuálnym otázkam a na činnosti poradných orgánov Komory,

i) zúčastniť sa na konaní vedenom orgánom Komory alebo jej poradným orgánom, na ktoré bol predvolaný, a poskytnúť informáciu alebo údaj potrebný na konanie,

j) platiť včas a riadne príspevky na činnosť Komory.

Článok 8

Záverečné ustanovenia

(1) Zrušuje sa morálny kódex Slovenskej komory architektov z 30. apríla 1994.

(2) Tento etický poriadok nadobúda účinnosť 1. augustom 2001.

Predseda:
Ing.arch. Branislav Somora, v.r.

Riaditeľ úradu:
JUDr.Vladimír Hutta, CSc., v.r.